

Näringsdepartementet
Mäster Samuelsgatan 70
103 33 Stockholm

YTTRANDE

Datum: 2017-01-31
Vårt diarienummer: 2016-02012

Betänkande SOU2016:72 Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet (dnr 2016/06470/FF)

Sammanfattning

I SOU2016:72 framförs flera förslag med brett perspektiv på finansieringssystemet för svensk forskning och innovation. Formas konstaterar samtidigt att regeringen i den senaste forskningspolitiska propositionen föreslår flera förbättringar av finansieringssystemet: bland annat föreslås ökad konkurrensutsättning av universitets- och högskoleforskningens basanslag samt ökad samverkan kring samhällsutmaningar. Detta innebär att flera av utredningens förslag har tagits om hand eller är inaktuella. Formas anser att utredningens förslag om en konsolidering av forskningsfinansiering behöver utredas vidare. En ny utredning bör i större utsträckning ta hänsyn till att olika forskningsfinansiärer arbetar mot olika aktörer och områden i samhället.

Avsnitt 5 Kunskapsuppbyggnad, entreprenörskap och innovation

Formas finner att endast vissa avsnitt i utredningen SOU2016:72 faller inom Formas ansvarsområde vilka vi därför väljer att kommentera.

Avsnitt 5.6.1 Ökad konkurrensutsättning av universitets- och högskoleforskning

Formas anser att innan en eventuell förändring av konkurrensutsättningen av basanslaget införs bör man utreda principer och former för högskolans styrning och resurstilldelning, något som även regeringen föreslår i senaste forskningspolitiska propositionen (Prop. 2016/17:50). Det finns flera aspekter som kommer behöva utredas, t.ex. ska hänsyn tas till incitament för att lärosäten utvecklar sin verksamhet samt integrerar samverkan och möjligheter att möta samhällsutmaningar. Det skapar förutsättningar för förslag som är långsiktigt hållbara och väl förankrade hos berörda myndigheter och övriga aktörer.

Avsnitt 5.6.3 Konsolidera forskningsfinansieringen.

De svenska forskningsfinansiärerna fyller olika funktioner i Sveriges forsknings- och innovationssystem genom olika uppdrag och att de arbetar mot olika aktörer och områden i samhället. Det finns både pågående och kommande satsningar som bidrar till samordning av insatser för att främja forskning och innovation.

I den senaste forskningspolitiska propositionen har regeringen förslagit flera åtgärder som bidrar till samordning och samverkan mellan myndigheter. Bland annat kommer samverkansprogram samordna strategiska innovationsområden. Strategiska innovationsområden har redan lett till en kraftsamling av aktörer inom sina respektive områden. Vi ser även de långsiktiga och samordnande insatser som görs inom de nationella forskningsprogrammen som betydelsefulla instrument till ökad samverkan mellan myndigheter.

I utredningen hävdas att en ”konsolidering” av forskningsfinansiärer behövs som en av flera åtgärder för att undanröja hinder för att kunskap och forskningsresultat i högre utsträckning används i företag och genererar nya innovativa och entreprenörsdrivna företag i Sverige. Formas anser att frågan om hur en eventuell konsolidering av forskningsfinansiärer skulle undanröja hinder behöver utredas vidare. En ny utredning bör i större utsträckning ta hänsyn till att olika forskningsfinansiärer har olika roller och uppdrag samt arbetar mot olika aktörer och områden i samhället.

Formas välkomnar dock förslagen om ökade krav på återrapportering, kunskapsspridning och samverkan med andra aktörer, vilka kan ge de resultat utredningen önskar.

Avsnitt 5.8.4 Öka rörligheten mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor genom ändrade meriteringsgrunder.

Formas anser att ett fungerande akademiskt karriärsystem bör vila på principer om väl definierade karriärsteg, öppen utlysning av alla lärar- och forskaranställningar samt transparenta rekryteringsprocesser. Det krävs även förutsägbarhet och stabilitet i finansieringen av forskningsprojekt. I flera av Formas tidigare analyser har vikten av en ökning av forskares mobilitet framkommit, men för att tydligare premiera mobilitet krävs att meriteringssystem revideras. Ökad rörlighet kan även uppnås via andra mekanismer, bland annat avser Formas främja en ökad forskarmobilitet mellan akademien och det omgivande samhället, inte minst offentlig sektor. Det gör vi genom att skapa finansieringsinstrument som främjar iterativa forsknings- och innovationsprocesser där användare av forskningsresultat och övriga samhället är delaktiga i alla steg. Formas ser utöver detta ett behov av att pröva mer flexibla former för mobilitetsstöd, dels för att främja jämställdhet, dels för att främja mobilitet hos mer etablerade svenska forskare men också för att underlätta för inresande gästforskare.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ingrid Petersson efter föredragning av analytiker Karla Anaya-Carlsson.

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas
The Swedish Research Council for Environment, Agricultural Sciences and Spatial Planning

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Ingrid Petersson".

Ingrid Petersson

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Karla Afaya-Carlsson".

Karla Afaya-Carlsson

